

СТАТУСИ, ВИПЛАТИ ТА ГАРАНТІЇ ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ

АЛГОРИТМ ДІЙ
ТА ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ

Принцип

Автори: Андрій Тетюрко, Оксана Яворська, Ілона Пекар,
Володимир Кудрявцев, юристи Правозахисного центру
для військовослужбовців «Принцип»

Рецензування: Ольга Термено, керівниця ветеранського
напряму ГО «Юридична сотня»

Верстка: Анастасія Струк

Фото на обкладинці: Сергій Коровайний

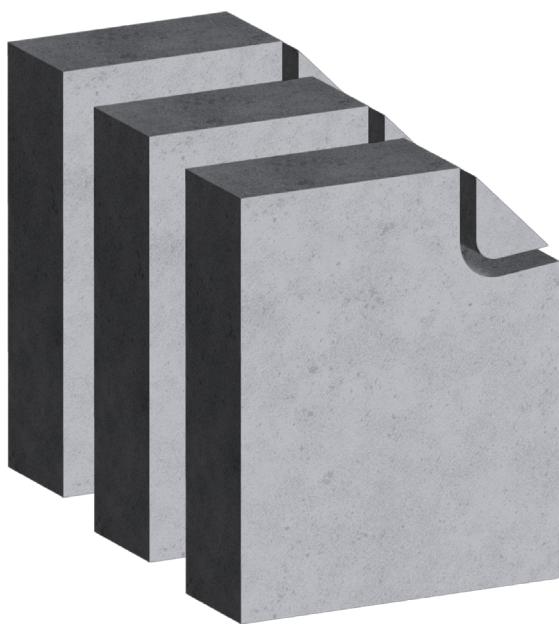
АКТУАЛЬНО СТАНОМ НА СІЧЕНЬ 2026 РОКУ

Зміст

I. Оформлення ветеранських статусів	5
1. Статус учасника бойових дій	7
2. Статус особи з інвалідністю внаслідок війни	11
3. Електронне посвідчення ветерана	14
4. Чи можна одночасно мати два ветеранські посвідчення: УБД та OIBB	14
II. Виплати для ветеранів	15
1. Одноразова грошова допомога у разі встановлення інвалідності чи відсотка втрати працездатності	16
2. Разова грошова виплата до Дня Незалежності України	20
III. Пенсія по інвалідності	21
IV. Пільги для ветеранів	27
1. Безплатне одержання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та виробів медичного призначення за рецептами лікарів	28
2. Першочергове безплатне зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів), безплатне забезпечення іншими протезами і протезно-ортопедичними виробами	29
3. Пільги на комунальні послуги та квартплату	31
4. Пільга на сплату вартості палива (зокрема рідкого) в межах норм, встановлених для продажу населенню, для осіб, які проживають у будинках, що не мають центрального опалення	33
5. Пільга на проїзд	34
6. Знижка на страхування авто	36

7. Позачергове безоплатне забезпечення автомобілем	38
8. Житлові програми	40
• «Оселя	40
• Довгострокові кредити індивідуальним забудовникам житла у селі	42
• Проведення безоплатного капітального ремонту власних житлових будинків і квартир	45
• Компенсація за оренду житла	45
• Житловий ваучер у розмірі до 2 млн грн	48
9. Пільги на освіту	50
10. Податкові пільги	52
11. Інші пільги для УБД та ОІВВ	53
V. Трудові гарантії ветеранів	54
VI. Регіональні програми підтримки ветеранів	59
VII. Корисні ресурси та контакти	61
1. Гарячі лінії	62
2. Ветеранські ресурси	63
3. Правова допомога	65
4. Психологічна допомога	66

I. Оформлення ветеранських статусів

Ветеранами війни є особи, які брали участь у захисті Батьківщини чи в бойових діях на території інших держав (Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»).

Військові можуть отримати такі ветеранські статуси: учасник бойових дій (УБД) або особа з інвалідністю внаслідок війни (ОІВВ).

Статус ветерана можна отримати як під час проходження служби, так і після звільнення. Під час служби можна користуватися пільгами, які надає статус і військовослужбовця, і ветерана.

Отримати статус УБД можна незалежно від того, чи є у військового поранення, а статус особи з інвалідністю внаслідок війни – лише після встановлення інвалідності, яка може бути пов'язана з пораненням, травмою або захворюванням.

Міністерство у справах ветеранів веде Єдиний державний реєстр ветеранів війни (ЄДРВВ) – для зберігання інформації про ветеранів війни та інших категорій осіб.

1. СТАТУС УЧАСНИКА БОЙОВИХ ДІЙ

Учасник бойових дій – людина, яка брала участь у виконанні бойових завдань щодо захисту Батьківщини у складі військових підрозділів, з'єднань, об'єднань всіх видів і родів військ Сил безпеки та оборони України.

Статус УБД після 24.02.2022 надається без прив'язки до кількості днів перебування в районах проведення бойових дій. Головна умова – військовий повинен брати участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією РФ проти України.

Як отримати статус УБД?

Для чинних військових отримати УБД можна так:

Шлях 1: автоматично (втім на практиці таке трапляється доволі рідко). Надання статусу через ЄДРВВ, куди кадрові служба військових частин (в/ч) зобов'язана внести відомості впродовж п'яти днів з моменту початку виконання військовим бойового завдання.

Шлях 2: за самостійним зверненням військового. Для цього потрібно:

1. Подати до безпосереднього командира рапорт на видачу довідки про безпосередню участь у бойових діях. Військові з системи МОУ також можуть подати такий рапорт через застосунок Армія+.

2. Дочекатися отримання довідки про безпосередню участь (форма 6). Іноді видають довідку про безпосередню участь (форма 12). Те, який саме документ отримає військовий, залежить від в/ч. Втім найкраще отримати два документи, якщо це можливо. Але підставою для отримання статусу УБД є саме довідка форми 6.

3. Самостійно або разом з кадровою службою в/ч сформувати пакет документів:

- заява про надання статусу УБД
- довідка про безпосередню участь (форма 6)
- згода на обробку персональних даних
- копія паспорта та РНОКПП
- два кольорових фото розміром 3x4 см

Після цього є два варіанти для подачі документів на отримання статусу УБД:

1) Через військову частину. Це найбільш поширений шлях. Кадрова служба у в/ч формує пакет документів та передає його до комісії вашого відомства. Комісія протягом місяця розглядає документи та ухвалює рішення про надання чи відмову у наданні статусу УБД.

Після ухвалення рішення комісія передає до в/ч посвідчення УБД (паперове посвідчення тепер видається лише за бажанням військового), нагрудний знак, талони на безоплатний проїзд. Після цього в/ч видає їх військовому.

2) Самостійно до комісії. Військовий самостійно формує пакет документів та передає його до відповідної комісії:

- поштою цінним листом з описом вкладення
- електронною поштою zvern@mil.ua (для МОУ), public-info@ngu.gov.ua (для НГУ), zvernennia@dpsu.gov.ua (для ДПСУ)
- через Дію (станом на початок 2026 року не реалізовано)

Комісія протягом місяця розглядає документи та ухвалює рішення про надання чи відмову у наданні статусу УБД.

Далі комісія направляє військовому витяг з рішення тим же шляхом, яким направляли заяву та документи (поштою або електронною поштою). У цьому витягу зазначають контактні дані в/ч, за якими можна звернутися з проханням отримати посвідчення поштою або ж відправити до в/ч.

Для звільнених зі служби отримати УБД можна так:

Шлях 1: через ТЦК та СП для МОУ (для МВС – через уповноважені підрозділи, наприклад, управління чи адміністрації). ТЦК та СП формує пакет документів та передає його до відповідної комісії.

ТЦК та СП можуть зробити запити до військових частин, в яких служив ветеран, щоб отримати необхідні документи. Якщо частина ігнорує ці прохання, то документи можна витребувати через суд.

Комісія протягом місяця розглядає документи та ухвалює рішення про надання чи відмову у наданні статусу УБД.

Після ухвалення рішення комісія передає до ТЦК та СП, а він видає ветерану посвідчення УБД (тепер – лише за бажанням військового), нагрудний знак, талони на безоплатний проїзд.

Шлях 2: самостійно до відповідної комісії. Ветеран самостійно формує пакет документів та передає його до відповідної комісії:

- поштою цінним листом з описом вкладення
- електронною поштою zvern@mil.ua (для МОУ), public-info@angu.gov.ua (для НГУ), zvernennia@dpsu.gov.ua (для ДПСУ)
- через Дію або ЄДРВВ (у процесі розробки)

Комісія протягом місяця розглядає документи та ухвалює рішення про надання чи відмову у наданні статусу УБД.

За відсутності необхідних документів комісія зобов'язана самостійно їх витребувати в уповноваженого органу. Однак це значно збільшує час розгляду справи.

Після розгляду документів комісія направляє ветерану витяг, в якому є рішення, тим же шляхом, яким він направляв заяву та документи (поштою або електронною поштою). У цьому витягу зазначать контактні дані в/ч, за якими можна звернутися з проханням отримати посвідчення поштою або ж відправити його до ТЦК та СП.

Якщо ветеран вирішує самостійно звернутися для отримання статусу УБД до відповідної комісії, важливо розуміти, що комісії з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій утворюються та діють на кількох рівнях: на рівні Міністерства у справах ветеранів та при кожному силовому відомстві, а в МОУ – ще й на рівнях окремих родів військ.

Міжвідомча комісія з питань розгляду матеріалів про визнання УБД при Мінветеранів розглядає заяви та рапорти військових усіх Сил оборони, якщо це стосується спірних випадків отримання статусу УБД.

Заяву потрібно подавати на адресу комісії того органу військового управління, якому підпорядкована в/ч, в якій захисник проходить або проходив військову службу. Для військових НГУ – комісія при Головному управлінні НГУ, для Держприкордонслужби – комісія при АДПСУ, для поліцейських – комісія при МВС).

Якщо військовий із системи МОУ не знає, якому органу військового управління підпорядкована його військова частина, то заяву він може надіслати не на комісію, а на адресу командування виду (роду) військ, якому вона підпорядкована, або до Міноборони напряму. Що стосується військових системи МВС, то вони подають заяву до свого відомства, адреси яких є в доступі.

Заяву та пакет документів для надання статусу УБД може подавати не лише військовий, але й його представник, зокрема рідні. У такому випадку до заяви представника про надання статусу УБД та пакету документів потрібно також додати довіреність. Забрати посвідчення УБД та нагрудний знак теж може представник ветерана.

Комісія може відмовити в наданні статусу УБД, якщо:

- немає законних підстав для надання такого статусу;
- не подані всі потрібні документи, які підтверджують участь в бойових діях;
- подана неправдива інформація або підроблені документи;
- в особи є судимість (обвинувальний вирок суду набрав законної сили) за умисний тяжкий або особливо тяжкий злочин, вчинений під час безпосередньої участі у бойових діях або проти основ національної безпеки України, миру, безпеки людства та міжнародного порядку.

Рішення про відмову в наданні статусу УБД можна оскаржити до суду в порядку адміністративного судочинства.

Якщо в посвідченні є помилки, то ветеран може звернутися з рапортом/заявою туди, де він отримував це посвідчення, з проханням виправити помилку та видати нове.

Якщо посвідчення втрачено/зіпсовано – ветеран може звернутися із рапортом/заявою туди, де отримував це посвідчення, з проханням видати нове.

Детальніше з цією процедурою та необхідними документами можна ознайомитися в роз'ясненні на сайті МОУ про відновлення посвідчення УБД.

2. СТАТУС ОСОБИ З ІНВАЛІДНІСТЮ ВНАСЛІДОК ВІЙНИ

Особа з інвалідністю внаслідок війни – це військовий, який отримав інвалідність внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, отриманих під час захисту Батьківщини, виконання обов'язків військової служби (службових обов'язків) чи пов'язаних з перебуванням на фронті.

Особливістю статусу особи з інвалідністю внаслідок війни є наявність:

- інвалідності відповідної групи;
- причинного зв'язку інвалідності, пов'язаної із захистом Батьківщини.

Щоб отримати статус ОІВВ, потрібно:

1. Пройти ВЛК для встановлення причинно-наслідкового зв'язку отриманого поранення чи захворювання із захистом Батьківщини або виконанням обов'язків військової служби. Отримати висновок про те, що поранення або захворювання має відповідний причинний зв'язок.

2. Пройти ЕКОПФО та отримати витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи про те, що військовий отримав групу інвалідності.

Якщо ЕКОПФО встановить людині не групу інвалідності, а відсоток втрати працездатності, то претендувати на статус особи з інвалідністю внаслідок війни неможливо.

3. Підготувати пакет документів для отримання статусу ОІВВ:

- заява про надання статусу ОІВВ (лише якщо подаватиметься письмово)
- витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи
- довідка про безпосередню участь (форма 6)
- копія паспорта та РНОКПП (оригінали треба пред'являти, якщо особа подає документи через уповноважені органи)
- довідка про відсутність судимості

4. Після цього є два шляхи для подачі документів на отримання статусу ОІВВ:

Шлях 1: через ЦНАП, місцеве управління у справах ветеранів або місцевий відділ соціального захисту населення

Адміністратор у ЦНАП або працівник в соцзахисті/відділі у справах ветеранів формує заяву та пакет документів, подає їх через Дію. Заяву і пакет документів можна надіслати також поштою на адресу відповідного органу.

Управління з питань ветеранської політики протягом місяця розглядає документи та ухвалює рішення про надання чи відмову у наданні статусу OIBB.

Шлях 2: самостійно через Дію

Ветеран самостійно авторизується та формує заяву і пакет документів через Дію. Потрібно:

1. Перевірити відомості про заявника (зокрема, статус ВПО)
2. Вказати про наявність чи відсутність судимості
3. Обрати категорію: військовий; особа, яка входила до ДФТГ; працівник підприємства, організації (вказати, чи є довідка про безпосередню участь (форма 6), дані з неї та завантажити її скан)
4. Вказати, чи є витяг з рішення ЕКОПФО, групу інвалідності, дані з витягу та завантажити його скан
5. Вказати, чи хочете отримати паперове посвідчення
6. Перевірити, підписати та надіслати заяву

Управління з питань ветеранської політики протягом місяця розглядає документи та ухвалює рішення про надання чи відмову у наданні статусу OIBB.

Результат розгляду надійде на електронну пошту та в розділ «Зверніть увагу». Після опрацювання заяви можна буде згенерувати цифрове посвідчення ветерана в застосунку Дія.

Відомості про набуття статусу OIBB вносяться до ЄДРВВ, з якого в ЦНАП ветеран може отримати витяг, додати до нього кольорове фото розміром 3x4 см та подати документи на виготовлення посвідчення (за бажанням). Управління з питань ветеранської політики/орган соцзахисту/ЦНАП видає посвідчення, нагрудний знак та талони ветерану.

Управління з питань ветеранської політики може відмовити в наданні статусу OIBB, якщо:

- відсутні необхідні документи (медичні документи про інвалідність та документи про участь у бойових діях) та їх не вдалося вистребувати;

- подана неправдива інформація або виявлені підробки у поданих документах;
- в особи є судимість (обвинувальний вирок суду набрав законної сили) за умисний тяжкий або особливо тяжкий злочин, вчинений під час безпосередньої участі в бойових діях або злочин проти національної безпеки, військової служби, миру та безпеки людства;
- причина інвалідності не пов'язана з безпосередньою участю у бойових діях.

Рішення про відмову в наданні статусу OIBB можна оскаржити до суду в порядку адміністративного судочинства.

Особам з інвалідністю внаслідок війни з безстроковою групою інвалідності видаються безстрокові посвідчення, іншим особам з інвалідністю внаслідок війни – на період встановлення групи інвалідності. У разі продовження інвалідності за рішенням ЕКОПФО в посвідчення вклеюють новий бланк із відповідним записом.

Якщо посвідчення втрачено/зіпсовано – ветеран може звернутися із заявою туди, де отримував посвідчення, з проханням видати нове.

3. ЕЛЕКТРОННЕ ПОСВІДЧЕННЯ ВЕТЕРАНА

Наразі паперове посвідчення УБД або ОІВВ оформлюється лише за бажанням.

Е-посвідчення ветерана формується засобами Порталу Дія на ім'я людини, інформацію про яку внесено до ЄДРВВ. Воно має таку ж юридичну силу, як і паперове. Для формування та використання е-посвідчення ветерана потрібно скористатися мобільним застосунком Дія.

4. ЧИ МОЖНА ОДНОЧАСНО МАТИ ДВА ВЕТЕРАНСЬКІ ПОСВІДЧЕННЯ: УБД ТА ОІВВ

Особам, які мають право на отримання кількох посвідчень ветерана, видається лише одне посвідчення за їхнім вибором, а інформація про наявність іншого правового статусу підтверджується витягом з ЄДРВВ (п. 19 Порядку видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів).

Тому при оформленні статусу та отриманні паперового посвідчення ОІВВ ветеран може не здавати наявне у нього паперове посвідчення УБД.

Ветеран, маючи два статуси, може користуватися всіма пільгами, які передбачені цими двома статусами. Більшість з пільг є однаковими, однак є деякі, які надають відмінні гарантії ветерану – в більшому розмірі або ж додаткові. У такому випадку ветеран може користуватися тим статусом, яким йому комфортніше. Наприклад, якщо ветеран буде оформлювати пільгу на ЖКП, то за статусом УБД він зможе отримати знижку 75%, а за статусом ОІВВ – 100%.

II. Виплати для ветеранів

1. ОДНОРАЗОВА ГРОШОВА ДОПОМОГА У РАЗІ ВСТАНОВЛЕННЯ ІНВАЛІДНОСТІ ЧИ ВІДСОТКА ВТРАТИ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ

Поранені військовослужбовці та ветерани, яким встановили групу інвалідності або відсоток втрати працездатності у зв'язку з пораненням чи захворюванням внаслідок захисту Батьківщини або виконання обов'язків військової служби, мають право на виплату одноразової грошової допомоги (ОГД).

Виплата ОГД регулюється нормативно-правовими актами:

- Постанова КМУ від 25 грудня 2013 р. №975 – регулює виплату як при встановленій групі інвалідності, так і при відсотку втрати працездатності;
- Постанова КМУ від 29 квітня 2016 р. №336 – регулює виплату лише при встановленій групі інвалідності у зв'язку із захистом Батьківщини.

Якщо людина одночасно має право на отримання ОГД за постановами №975 та №336, то виплата здійснюється один раз за однією з обраних ветераном підстав. Двічі отримати виплату за однією підставою не можна.

Алгоритм отримання ОГД (відповідно до Постанови КМУ №975)

Після проходження ВЛК та ЕКОПФО процедура отримання ОГД залежить від статусу військового:

1) для чинних військових – заяву про виплату ОГД потрібно подати до військової частини. Це можна зробити також через мобільний застосунок Армія+;

2) для звільнених зі служби – заяву про виплату ОГД потрібно подати до ТЦК та СП за місцем проживання.

Подати документи на ОГД можна впродовж трьох років після того, як настало право на її отримання (коли встановили групу інвалідності чи відсоток втрати працездатності).

До заяви потрібно додати копії:

- довідки про обставини травми, у якій засвідчено причини та обставини поранення (контузії, травми або каліцтва). Зокрема щодо того, чи не пов'язане воно із вчиненням кримінального чи адміністративного правопорушення, чи не стало наслідком дій у стані алкогольного, наркотичного чи токсичного сп'яніння або навмисним

спричиненням собі тілесного ушкодження

- довідки ВЛК щодо встановлення причинного зв'язку поранення (контузії, травми або каліцтва) чи захворювання
- витягу з рішення ЕКОПФО про встановлення групи інвалідності або відсотка втрати працездатності із зазначенням причинного зв'язку інвалідності чи втрати працездатності
- паспорта та РНОКПП
- довідки з реквізитами банківського рахунку (її можна замовити в онлайн-банкінгу)
- згоди на обробку персональних даних (цей документ надається на місці)

Під час воєнного стану рішення про призначення ОГД приймається розпорядником бюджетних коштів протягом трьох місяців з дня отримання всіх необхідних документів. Однак законодавством не визначені чіткі терміни виплати з моменту ухвалення відповідного рішення, тож на практиці виплати надходять протягом 4-6 місяців. Інколи ж терміни очікування сягають і року.

Якщо ветеран вважає, що з виплатою ОГД затягують, важливо уточнити:

1. чи передали документи з військової частини/ТЦК та СП до комісії
2. чи отримали документи уповноважені органи та на якому етапі перебуває процес їхнього розгляду

Загалом є такі комісії для розгляду документів на ОГД при керівних відомствах військових формувань:

МОУ – Комісія МОУ з питань призначення одноразової грошової допомоги

ДПСУ – Адміністрація ДПСУ

НГУ – Головне управління НГУ

Розмір ОГД, як і підстави для її виплати, залежить від таких параметрів:

- категорія військовослужбовця: строковик чи контрактник/мобілізований
- встановлення групи інвалідності або ж відсотка втрати працездатності
- причинно-наслідковий зв'язок поранення або захворювання із захистом Батьківщини, виконанням обов'язків служби або ж проходженням військової служби

- прожитковий мінімум для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому інвалідність була встановлена вперше. Станом на 2026 рік прожитковий мінімум – це 3328 грн. Розмір ОГД щороку змінюється

РОЗМІРИ ОГД СТАНОМ НА 2026 РІК:

- **у разі встановлення інвалідності, яка пов'язана із захистом Батьківщини чи виконанням обов'язків військової служби:**

I група інвалідності

400-кратний прожитковий мінімум (1 331 200 грн);

II група інвалідності

300-кратний прожитковий мінімум (998 400 грн);

III група інвалідності

250-кратний прожитковий мінімум (832 000 грн).

- **у разі встановлення інвалідності, яка пов'язана з проходженням військової служби:**

I група інвалідності

120-кратний прожитковий мінімум (399 360 грн);

II група інвалідності

90-кратний прожитковий мінімум (299 520 грн);

III група інвалідності

70-кратний прожитковий мінімум (232 960 грн).

- **у разі встановлення ступеня втрати працездатності у відсотках (без встановлення інвалідності), який пов'язаний із Захистом Батьківщини чи виконанням обов'язків військової служби:**

розмір допомоги визначається у відсотках, які встановлено ЕКОПФО, від 70-кратного прожиткового мінімуму для працездатних осіб. Наприклад, $30\% \times 70 \times 3\,328 = 69\,888$ грн.

Алгоритм отримання ОГД (відповідно до Постанови КМУ №336)

Розміри виплати ідентичні. Відмінність полягає в тому, що строк розгляду заяви швидший (один місяць), ніж за попередньою постановою. Однак зверніть увагу, що за швидшим механізмом звернутися до Міжвідомчої комісії при Мінветеранів щодо надання статусу УБД та виплати ОГД можна лише у разі встановленої групи інвалідності у зв'язку із захистом Батьківщини.

2. РАЗОВА ГРОШОВА ВИПЛАТА ДО ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Для ветеранів також передбачена разова щорічна виплата. Кожного року нормативно-правове регулювання виплати коштів змінюється (орієнтовно в квітні). Постанова КМУ від 29 квітня 2025 р. № 486 визначала **такі її розміри у 2025 році:**

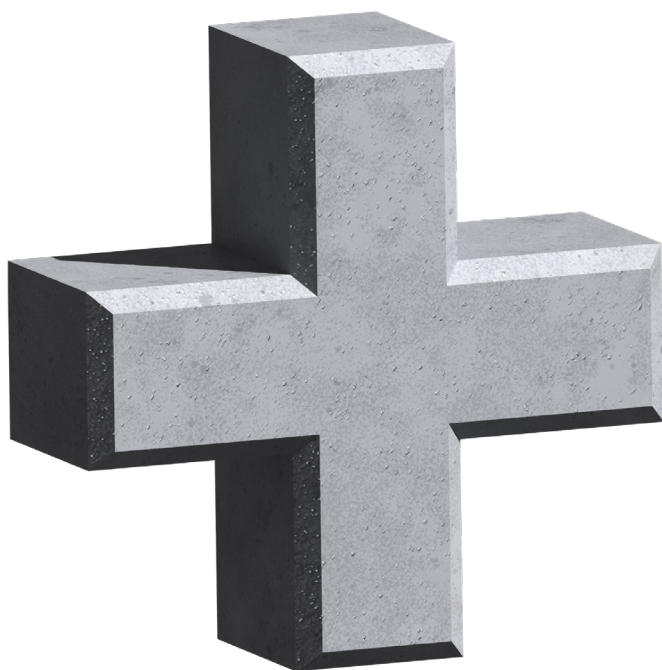
- для УБД – 1000 грн;
- для ОІВВ: I група – 3100 грн, II група – 2900 грн, III група – 2700 грн.

➡ Для отримання виплати потрібно звернутися до територіального органу Пенсійного фонду особисто, поштою чи через Портал електронних послуг із заявою у довільній формі. До заяви додати копії:

- паспорта, РНОКПП (ідентифікаційного коду)
- посвідчення УБД чи ОІВВ
- довідку із зазначеним рахунком з банку
- витягу з ЦНАП щодо місця реєстрації

Якщо це чинний військовий, то виплатою займається військова частина та звертатися окремо до Пенсійного фонду не потрібно. Виплату варто очікувати після 24 серпня (орієнтовно до першої третини вересня). Якщо виплата не надійшла – зверніться до Пенсійного фонду (для звільнених зі служби) або до військової частини (для чинних військових).

III. Пенсія по інвалідності

Пенсію по інвалідності можна оформити як під час служби (так звана «цивільна» пенсія), так і після звільнення зі служби («військова» пенсія).

Як оформити пенсію під час служби?

Чинні військовослужбовці можуть оформити її особисто. Треба звернутися із заявою та відповідними документами до територіального органу Пенсійного фонду або через вебпортал Пенсійного фонду (portal.pfu.gov.ua).

Варто подати такі документи:

- Заява про призначення пенсії
- Паспорт громадянина України/тимчасове посвідчення громадянина України та РНОКПП
- Документи про страховий стаж (оригінал)
- Довідка до акту огляду МСЕК/ЕКОПФО про визнання заявника особою з інвалідністю
- Трудова книжка або інші документи, які підтверджують стаж, відомість про заробітну плату (це може бути довідка про нараховане та виплачене грошове забезпечення)
- Довідка про рахунок у банку, на який буде надходити пенсія
- Фотографія (необхідна для оформлення пенсійного посвідчення)

РОЗМІРИ ПЕНСІЇ ПО ІНВАЛІДНОСТІ

(ЗУ «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»):

- особам з інвалідністю I групи – 100% пенсії за віком
- особам з інвалідністю II групи – 90% пенсії за віком
- особам з інвалідністю III групи – 50% пенсії за віком

Ця пенсія для чинних військовослужбовців призначається залежно від страхового стажу. Страховий стаж необхідний для призначення пенсії, зважаючи на вік людини, визначений у статті 32 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Пенсія по інвалідності призначається на весь строк встановлення інвалідності.

Як оформити пенсію після звільнення зі служби?

Звільнені з військової служби повинні подати заяву про призначення пенсії до Пенсійного Фонду через уповноважений орган за останнім місцем служби (наприклад, до ТЦК та СП), який здійснюватиме підготовку відповідних документів.

Пенсії по інвалідності призначаються у таких випадках (ЗУ «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»):

- 1) якщо інвалідність настала в період проходження служби;
- 2) якщо інвалідність настала не пізніше трьох місяців після звільнення зі служби;
- 3) якщо інвалідність настала пізніше тримісячного терміну після звільнення зі служби, але внаслідок захворювання, яке виникло в період проходження служби.

До уповноваженого органу за останнім місцем служби подаються такі документи:

- Заява про призначення пенсії
- Паспорт громадянина України/тимчасове посвідчення громадянина України та РНОКПП
- Витяг з наказу про звільнення та (або) виключення зі списків в/ч або їхні копії
- Грошовий атестат, довідки про щомісячні додаткові види грошового забезпечення та премію для призначення пенсії
- Військово-медичні документи про стан здоров'я ветерана
- Довідка до акту огляду МСЕК/ЕКОПФО про визнання заявника особою з інвалідністю
- Документи, які підтверджують право на встановлення ветерану надбавок, підвищень та інших доплат (за наявності)
- Розрахунок вислуги років для призначення пенсії/виписка з розрахунку вислуги років для призначення пенсії або їхні копії
- Довідка про рахунок у банку, на який буде надходити пенсія
- Фотографія (потрібна для оформлення пенсійного посвідчення)

Уповноважений орган у 10-денний строк з дня одержання заяви про призначення пенсії оформлює всі необхідні документи (зокрема, подання на призначення пенсії) та направляє до Пенсійного Фонду, який приймає рішення.

Особи з інвалідністю з числа військовослужбовців поділяються на такі категорії:

1) особи з інвалідністю внаслідок війни – люди, які отримали групу інвалідності внаслідок поранення, контузії, каліцтва, захворювання, під час захисту Батьківщини, виконання обов'язків військової служби чи пов'язаних з перебуванням на фронті;

2) інші особи з інвалідністю – люди, інвалідність у яких настала внаслідок каліцтва, одержаного в результаті нещасного випадку або внаслідок захворювання, пов'язаного з проходженням служби.

Такий розподіл важливий для визначення розмірів пенсійного забезпечення по інвалідності.

РОЗМІРИ ПЕНСІЇ ПО ІНВАЛІДНОСТІ

для осіб з інвалідністю внаслідок війни:

- I групи – 100% сум грошового забезпечення
- II групи – 80% сум грошового забезпечення
- III групи – 60% сум грошового забезпечення

для інших осіб з інвалідністю:

- I групи – 70% сум грошового забезпечення
- II групи – 60% сум грошового забезпечення
- III групи – 40% сум грошового забезпечення

Розрахувати розмір пенсійного забезпечення можна за допомогою калькулятора пенсійного забезпечення на сайті Міноборони

“Військова” пенсія розраховується залежно від розміру грошового забезпечення, тому тут ключову роль відіграє грошовий атестат та довідка про щомісячні додаткові види грошового забезпечення, на основі яких і відбувається розрахунок. Пенсія по інвалідності після звільнення зі служби призначається незалежно від наявності страхового стажу у випадку настання інвалідності.

До розміру пенсій одночасно призначається підвищення:

- особам з інвалідністю I групи – у розмірі 50% прожиткового мінімуму (далі – ПМ) для осіб, які втратили працездатність
- особам з інвалідністю II групи – 40% ПМ для осіб, які втратили працездатність
- особам з інвалідністю III групи – 30% ПМ для осіб, які втратили працездатність

Також до пенсійного забезпечення можливе нарахування надбавок:

- **надбавка непрацюючим особам з інвалідністю**, які мають на своєму утриманні непрацездатних членів сім'ї, – на кожного непрацездатного члена сім'ї в розмірі 50% ПМ для осіб, які втратили працездатність.

Надбавку на члена сім'ї можна отримати тільки тоді, коли він не отримує жодних інших пенсій чи допомог від держави (якщо отримує – тоді сім'я може самостійно визначити гарантію на вибір). Крім того, якщо в родині є декілька пенсіонерів, то кожен непрацездатний член сім'ї, який перебуває на їхньому спільному утриманні, враховується для надбавки тільки одному з них.

- **надбавка особам, які мають:**

а) особливі заслуги перед Батьківщиною (Герої України з врученням ордена «Золота Зірка», нагороджені орденом Богдана Хмельницького трьох ступенів, «За мужність» трьох ступенів, княгині Ольги трьох ступенів) – 70% ПМ для осіб, які втратили працездатність

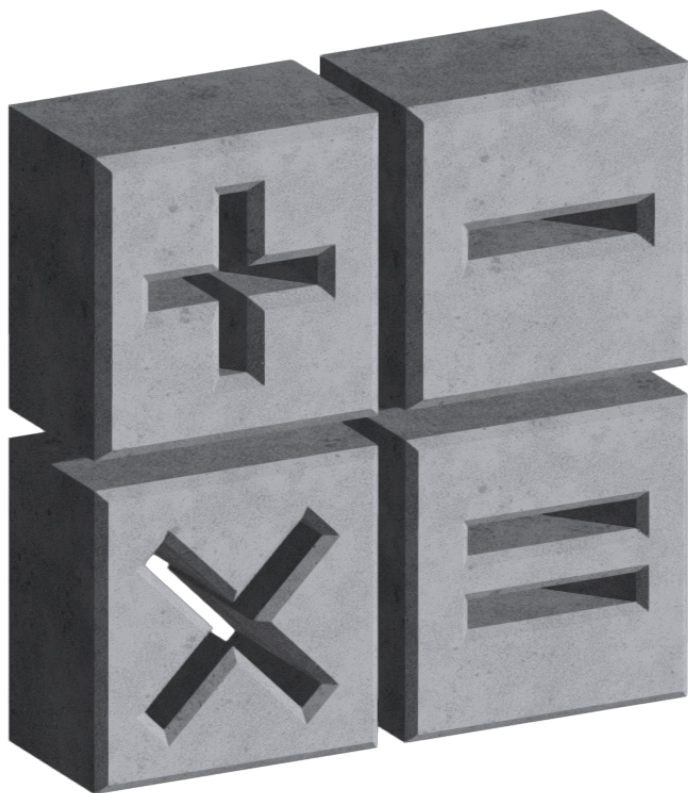
б) особливі трудові заслуги перед Батьківщиною (Герої України) – 200% мінімальної пенсії за віком

Розмір прожиткового мінімуму змінюється щорічно – Верховна Рада затверджує державний бюджет наприкінці календарного року. Станом на 2026 рік прожитковий мінімум для осіб, які втратили працездатність – 2 595 грн.

Пенсії по інвалідності військовослужбовцям, іншим особам, які мають право на пенсію, призначаються на весь час інвалідності, а особам з інвалідністю, які досягли пенсійного віку, – довічно. У випадку зміни групи інвалідності, яка настала після призначення пенсії, змінюється і розмір пенсії.

Якщо ветеран має право на декілька видів пенсій (до прикладу, пенсію OIBB та пенсію за вислугою років), йому призначається тільки одна пенсія за вибором. Тому важливо розрахувати, при якому виді пенсії людина може отримувати найбільшу суму та претендувати саме на цей вид пенсії. Наприклад, якщо на час звільнення військовий має велику вислугу років (більше 20 років) та одночасно є OIBB, то пенсія по інвалідності може призначатися у розмірі пенсії за цю вислугу років.

IV. Пільги для ветеранів

Соціально-правові гарантії для УБД та ОІВВ встановлені Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Перелік пільг для УБД – стаття 12, а для ОІВВ – стаття 13.

1. БЕЗПЛАТНЕ ОДЕРЖАННЯ ЛІКІВ, ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ, ІМУНОБІОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ ТА ВИРОБІВ МЕДИЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЗА РЕЦЕПТАМИ ЛІКАРІВ

Ця пільга передбачена як для УБД, так і для ОІВВ.

Порядок безплатного одержання ліків регулюється Постановою КМУ від 17.08.1998 року № 1303.

Основні умови надання цієї пільги: безоплатний або пільговий відпуск лікарських засобів здійснюється за рецептами лікарів (паперовими чи електронними), тому вони є виключною підставою для отримання пільги, яка діє під час амбулаторного лікування.

Закон не містить обмежень стосовно форми лікування, при якій ветерани отримують безоплатні ліки. Але оскільки постанова передбачає безплатне надання ліків за рецептом лікаря саме при амбулаторному лікуванні, то при стаціонарному лікуванні можливі випадки, коли ветерану запропонують ті ліки, які є в наявності.

Безоплатно і на пільгових умовах відпускаються лікарські засоби, які зареєстровані в Україні в установленому порядку та включені до галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я.

Правила виписування рецептів на лікарські засоби й медичні вироби затверджені Наказом МОЗ від 19.07.2005 року № 360.

Законодавчо не передбачено вимоги пред'являти документ, який посвідчує особу отримувача лікарських засобів або посвідчення ветерана, але краще його брати з собою.

ВАЖЛИВО! Не встановлено обмежень щодо кількості лікарських засобів, які можуть безплатно отримати ветерани.

Також УБД та ОІВВ можуть скористатися загальним способом отримання безоплатних ліків за програмою «Доступні ліки». Більш детально про цю програму можна дізнатися на сайті МОЗ: moz.gov.ua/uk/dev-dostupni-liki.

2. ПЕРШОЧЕРГОВЕ БЕЗПЛАТНЕ ЗУБОПРОТЕЗУВАННЯ (ЗА ВИНЯТКОМ ПРОТЕЗУВАННЯ З ДОРОГОЦІННИХ МЕТАЛІВ), БЕЗПЛАТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНШИМИ ПРОТЕЗАМИ І ПРОТЕЗНО-ОРТОПЕДИЧНИМИ ВИРОБАМИ

Ця пільга поширюється на УБД та ОІВВ (Постанова КМУ від 27.02.2024 р. № 212). Для отримання послуги необхідно підтвердити ваш статус відповідним посвідченням.

Як отримати послугу

Зверніться до лікарні (державного або комунального закладу охорони здоров'я) за місцем проживання. Якщо виникають додаткові питання, зателефонуйте до НСЗУ – тел.: 16-77.

Цей пілотний проєкт впроваджується державою та фінансується через НСЗУ. Послуга надається в установах охорони здоров'я незалежно від їхньої форми власності. Список медичних закладів, які надають послуги, постійно розширюється, а програма реалізується додатково до Програми медичних гарантій.

Послуги, які гарантуються цією постановою, поділяються на дві групи:

ГРУПА ПОСЛУГ №1

Гранична вартість: до 34 966,19 грн/рік

- незнімне протезування металокерамікою або іншим матеріалом, визначеним специфікаціями, вартість і якість протезування з використанням якого не нижча вартості і якості протезування з використанням металокераміки;
- незнімне протезування металокерамікою або іншим матеріалом, визначеним специфікаціями, вартість і якість протезування з використанням якого не нижча вартості і якості протезування з використанням металокераміки;

ГРУПА ПОСЛУГ №2

Гранична вартість: до 24 952,54 грн/рік

- видалення зуба (просте та складне),
- відновлення зуба без використання анестезії, без лікування каналів;
- відновлення зуба з використанням анестезії, без лікування каналів;
- відновлення зуба з пломбуванням одного каналу з використанням анестезії;
- відновлення зуба з пломбуванням двох каналів з використанням анестезії;

- незнімне протезування металокерамікою або іншим матеріалом, визначеним специфікаціями, вартість і якість протезування з використанням якого не нижча вартості і якості протезування з використанням металокераміки;

- незнімне протезування металокерамікою або іншим матеріалом, визначеним специфікаціями, вартість і якість протезування з використанням якого не нижча вартості і якості протезування з використанням металокераміки;

- незнімне протезування металокерамікою або іншим матеріалом, визначеним специфікаціями, вартість і якість протезування з використанням якого не нижча вартості і якості протезування з використанням металокераміки;

- незнімне протезування металокерамікою або іншим матеріалом, визначеним специфікаціями, вартість і якість протезування з використанням якого не нижча вартості і якості протезування з використанням металокераміки;

- повний знімний акриловий протез;

- повний знімний нейлоновий протез;

- частковий знімний акриловий протез;

- частковий знімний нейлоновий протез;

- частковий знімний (бюгельний) протез

- відновлення зуба з пломбуванням трьох каналів з використанням анестезії;

- відновлення зуба з пломбуванням чотирьох каналів з використанням анестезії.

3. ПІЛЬГИ НА КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ ТА КВАРТПЛАТУ

Ці пільги передбачені як для УБД, так і для ОІВВ (статті 12 та 13 ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»):

- **75% (для УБД) або 100% (для ОІВВ) знижки плати за користування житлом** (квартирна плата) в межах норм, передбачених чинним законодавством;

- **75% (для УБД) або 100% (для ОІВВ) знижки плати за користування комунальними послугами** (газом, електроенергією та іншими послугами) та скрапленням балонним газом для побутових потреб в межах середніх норм споживання.

Пільги надаються на газ, електроенергію, опалення, квартирну плату, скраплений балонний газ та інші комунальні послуги на 21 кв.м. на кожну особу, яка проживає у житловому приміщенні + 10,5 кв.м., якщо ви маєте сім'ю.

Наприклад, учасник бойових дій проживає з дружиною. У цьому разі пільги поширюватимуться на $21+21+10,5=52,5$ кв. метрів загально.

Також є прив'язка до непрацездатності осіб, які мешкають у житловому приміщенні. Для сімей, які складаються лише з непрацездатних осіб, пільга надається на 42 кв. м. на кожну особу, яка має право на знижку, та 21,5 кв. м., якщо є сім'я. Тобто загально на 63,5 кв. м.

Як оформити пільгу?

Необхідно звернутися до територіального органу Пенсійного Фонду із заявою про надання пільг на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого палива і скрапленого газу. Це можна зробити особисто в будь-якому з сервісних центрів Пенсійного фонду, надіслати заяву поштою або ж подати онлайн.

Також заяви з необхідними документами та відомостями приймають у:

- виконавчих органах сільських, селищних, міських рад відповідних громад або військових адміністрацій
- ЦНАП

Які документи потрібні для оформлення пільги?

- Паспорт
- Документ, що підтверджує право на пільгу (посвідчення УБД або ОІВВ)

- Обліковий номер реєстраційної картки платника податків
- Реквізити організацій, які надають послуги, особові рахунки в них (вказуються у заяві)

Якщо військовослужбовець, який має відповідний статус, перебуває на фронті, в госпіталі або з інших причин не має можливості особисто подати заяву, за нього це можуть зробити члени родини, на яких поширюється пільга. Наприклад, непрацездатні батько чи мати, чоловік або дружина. Для цього потрібно долучити документ, який підтверджує родинний зв'язок. Це може бути, наприклад, свідоцтво про одруження.

Пенсійний фонд розгляне вашу заяву протягом десяти днів, і протягом трьох днів має повідомити про рішення.

Також можна оформити пільгу онлайн:

- через веб-портал електронних послуг ПФУ (необхідно авторизуватися за допомогою електронного підпису, в розділі «Всі послуги» обрати «Заява на житлову субсидію чи пільгу» та заповнити запропоновані форми)
- через мобільний застосунок Пенсійного фонду

Монетизація цієї пільги

Постановою КМУ від 17.04.2019 року №373 з подальшими змінами було змінено механізми надання пільги за сплату витрат на комунальні послуги УБД й ОІВВ. Це означає, що пільговики тепер самостійно сплачують за спожиті послуги, а ПФУ перераховує кошти готівкою або на банківський рахунок пільговика.

4. ПІЛЬГА ЗА СПЛАТУ ВАРТОСТІ ПАЛИВА (ЗОКРЕМА, РІДКОГО) В МЕЖАХ НОРМ, ВСТАНОВЛЕНИХ ДЛЯ ПРОДАЖУ НАСЕЛЕННЮ, ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ПРОЖИВАЮТЬ У БУДИНКАХ, ЩО НЕ МАЮТЬ ЦЕНТРАЛЬНОГО ОПАЛЕННЯ

.....

Ця пільга діє для УБД (у розмірі 75%) та для ОІВВ (у розмірі 100%).

Її надання нормативно врегульовано Постановою КМУ від 17.04.2019 року №373. Порядок звернення за цією пільгою такий самий, як описаний вище.

Що треба знати про цю пільгу?

1. Знижка надається на такі види палива: скраплений газ, дрова, вугілля, вугільні брикети, паливо пічне побутове, гас освітлювальний, торф паливний кусковий, торф'яні брикети.

2. На будинок може надаватися одна тонна твердого палива один раз на рік або один балон скрапленого газу один раз на рік.

3. Звертатися за пільгою потрібно до органу соціального захисту або сільської/селищної ради або безпосередньо до відділення ПФУ чи через портал ПФУ онлайн.

Постановою №373 встановлені деякі особливості надання пільги за оплату частини вартості палива залежно від конкретної ситуації.

Звернення за призначенням пільги може здійснюватися:

- на придбання твердого палива і скрапленого газу – з початку наступного опалювального сезону;

- на придбання твердого палива і скрапленого газу, на оплату житлово-комунальних послуг – з початку наступного неопалювального сезону.

5. ПІЛЬГА НА ПРОЇЗД

Ця пільга діє для УБД та ОІВВ (частина 7 статті 12 та частина 7 статті 13 ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»).

УБД та ОІВВ мають право на безплатний проїзд:

- усіма видами міського пасажирського транспорту (трамвай, метро, автобус тощо);
- автомобільним транспортом загального користування в сільській місцевості (наприклад, маршрутне таксі);
- залізничним і водним транспортом приміського сполучення (наприклад, електрички) та автобусами приміських і міжміських маршрутів, зокрема в межах району, області та міжобласних незалежно від відстані та місця проживання за наявності посвідчення встановленого зразка, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду – також електронного квитка, який видається на безоплатній основі.

Пільга надається інакше для УБД та ОІВВ у таких випадках:

1. УБД надається право безплатного проїзду один раз на два роки (туди й назад) залізничним, водним, повітряним або міжміським автомобільним транспортом, незалежно від наявності залізничного сполучення, або проїзд один раз на рік (туди й назад) вказаними видами транспорту зі знижкою 50%;

2. особам з інвалідністю I та II груп надається право безплатного проїзду один раз на рік (туди й назад), а особам, які супроводжують осіб з інвалідністю I групи (не більше одного супроводжуючого), – знижка 50% вартості проїзду один раз на рік (туди й назад);

3. особам з інвалідністю III групи надається право безплатного проїзду один раз на два роки (туди й назад) або проїзду один раз на рік (туди й назад) зі знижкою 50% вартості проїзду;

4. особам з інвалідністю внаслідок війни та особам, які супроводжують у поїздках осіб з інвалідністю I групи (не більше одного супроводжуючого), надається право користування міжміським транспортом зазначених видів у період з 1 жовтня по 15 травня зі знижкою 50% вартості проїзду без обмеження кількості поїздок.

Проїзд такими видами транспорту здійснюється на підставі звичайного квитка, який ви маєте отримати в касах на вокзалах в обмін

на талон (лист талонів військовослужбовцям видає військова частина, звільненим зі служби – ТЦК та СП).

Якщо для користування такими видами транспорту у населеному пункті необхідний електронний квиток – він надається ветерану безплатно. Обмежень щодо кількості пільгових місць в транспорті чи протягом одного маршруту законодавством не передбачено.

Користування міжміським або приміським транспортом (наприклад, електричкою) здійснюється також безоплатно на підставі звернення до каси для внесення відповідної позначки до касової відомості та отримання квитка на пільговий проїзд.

6. ЗНИЖКА НА СТРАХУВАННЯ АВТО

Особливості визначення розміру страхової премії для власників авто, які мають статус УБД або ОІВВ, передбачена ЗУ «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» та Постановою КМУ від 22.08.2025 р. №1091.

І для УБД, і для ОІВВ вартість страхування авто становить на 50% менше від початкової. Тобто, якщо для всіх інших громадян України договір страхування буде коштувати, умовно, 3 000 грн, то для цих категорій – 1 500 грн.

Пільга діє щодо одного транспортного засобу за таких умов:

- автомобіль має робочий об'єм двигуна до 2500 см³ або потужність електродвигуна до 100 кіловатів включно;
- належить вам на праві власності;
- транспортним засобом маєте користуватися лише ви або особа, яка також належить до пільгової категорії (УБД, ОІВВ, постраждалий учасник Революції Гідності, учасник війни, особа з інвалідністю I групи, особа з інвалідністю II групи, особа, яка постраждала внаслідок Чорнобильської катастрофи, та віднесена до I або II категорії, пенсіонер);
- ви маєте використовувати автомобіль без мети надання платних послуг з перевезення пасажирів та/або вантажу.

Від 1 січня 2025 року до 31 грудня року, наступного після року припинення чи скасування воєнного стану в Україні, ви маєте право на отримання **повної компенсації сплаченої страхової премії** за внутрішнім договором страхування, укладеним відповідно до законодавства. Компенсацію можливо оформити через Дію.

Це означає, що компенсацію зможуть отримати ті, хто оформив ОСЦПВ з 1 січня 2025 року та уклав договір під час дії воєнного стану або протягом одного року після його завершення.

У разі відсутності внутрішнього договору страхування за шкоду, заподіяну у період з 1 січня 2025 року до 30 червня 2025 року, здійснюється регламентна виплата коштом фонду захисту потерпілих. При цьому МТСБУ не може звернутися до вас за відшкодуванням, крім випадків, якщо ви:

1) керували транспортним засобом у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, які знижують увагу та швидкість реакції;

2) керували транспортним засобом без права на таке керування;

3) після дорожньо-транспортної пригоди самовільно залишили місце ДТП чи відмовилися від огляду щодо стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, які знижують увагу та швидкість реакції. Або до проведення огляду вжили алкоголь, наркотичні засоби, психотропні речовини, їхні аналоги чи лікарські засоби, виготовлені на їхній основі (крім тих, що входять до офіційно затвердженого складу аптечки або призначені медиком);

4) використовували транспортний засіб для вчинення кримінального правопорушення.

Якщо ви уклали внутрішній договір страхування, отримали компенсацію та спричинили ДТП протягом терміну дії такого внутрішнього договору страхування або порушили умову (відсутність протягом терміну дії договору страхування інших чинних внутрішніх договорів страхування на пільговій умові, укладених із тим самим страхувальником), ви втрачаєте право на компенсацію.

У зв'язку із цим право на компенсацію втрачається при укладенні внутрішнього договору страхування протягом наступного календарного року з дня закінчення строку дії договору, під час якого стався страховий випадок або відбулося порушення умови.

7. ПОЗАЧЕРГОВЕ БЕЗОПЛАТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АВТОМОБІЛЕМ

Суть пільги: можливість позачергового забезпечення легковими автомобілями осіб з інвалідністю внаслідок війни на термін експлуатації до десяти років з наступною заміною на новий (статті 13 ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»).

Забезпечення автомобілем відбувається виключно за наявності медичних показань. Відповідно до Порядку забезпечення осіб з інвалідністю автомобілями, затвердженого Постановою КМУ від 19 липня 2006 р. №999, документом, який підтверджує наявність медичних показань, є витяг з рішення ЕКОПФО/МСЕК про наявність в особи з інвалідністю медичних показань для забезпечення автомобілем і наявність чи відсутність протипоказань до керування ним залежно від умов забезпечення автомобілем. Перелік медичних показань для забезпечення осіб з інвалідністю автомобілями затверджується МОЗ.

Водночас порядок визначає категорії осіб, які можуть забезпечуватися автомобілем, незалежно від медичних показань, а саме:

- особи з інвалідністю внаслідок війни I групи з порушеннями зору або без обох рук
- особи з інвалідністю з куксами обох ніг і рук

Порядок отримання пільги:

Особа з інвалідністю береться на облік на підставі заяви на позачергове безоплатне забезпечення автомобілем. Заяву з необхідними документами приймають від осіб з інвалідністю або їхніх законних представників:

- органами з питань соціального захисту населення за зареєстрованим місцем проживання (у паперовій або електронній формі)
- уповноважені посадові особи виконавчого органу сільської, селищної, міської ради територіальної громади та посадовими особами ЦНАП які передають їх протягом трьох робочих днів з дати їхнього надходження відповідному органу з питань соціального захисту населення за зареєстрованим місцем проживання.

До заяви додаються:

- витяг з рішення ЕКОПФО або копія довідки МСЕК про групу та причину інвалідності (у разі відсутності технічної можливості отри-

мати відповідну інформацію з Єдиної інформаційної системи соціальної сфери)

- паспорт громадянина України, який після перевірки даних повертається заявнику
- копія реєстраційного номера облікової картки платника податків (у разі відсутності технічної можливості отримати відповідну інформацію з банку даних)
- витяг з реєстру територіальної громади (роздруковує посадова особа органу з питань соціального захисту населення), який підтверджує відомості про місце проживання (перебування) особи або інформацію про відсутність таких відомостей про іншу особу, яким передається право користування автомобілем
- посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни
- для недієздатних осіб з інвалідністю – копія рішення суду про визнання особи з інвалідністю недієздатною та копія рішення суду про призначення опікуна
- копія посвідчення водія особи з інвалідністю/особи, якій передається право керувати автомобілем

Копії поданих документів засвідчують посадові особи виконавчого органу або ЦНАП, який прийняв заяву про взяття на облік.

Якщо на момент взяття на облік в особи з інвалідністю або члена сім'ї, якому передадуть право користування автомобілем, немає посвідчення на право керування автомобілем, вони повинні мати таке посвідчення до отримання автомобіля та додати до особової справи його копію.

8. ЖИТЛОВІ ПРОГРАМИ

СОСЕЛЯ

Суть програми: пільгове кредитування, за яким можливо придбати житло з мінімальним початковим внеском 10-20% та оформити іпотеку до 20 років під 3% річних.

На пільгове кредитування під 3% річних можуть претендувати (Постанова КМУ від 2 серпня 2022 р. №856):

– військовослужбовці Збройних Сил за контрактом, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, ГУР Міноборони, Національної гвардії, ДПСУ, Управління державної охорони, Держспецзв'язку, Держспецтрансслужби, прокурори спеціалізованих прокуратур у сфері оборони, Офісу Генерального прокурора, особи рядового і начальницького складу ДСНС, співробітники Служби судової охорони, детективи, старші детективи та особи начальницького складу НАБУ, особи рядового і начальницького складу ДБР, детективи та особи начальницького складу БЕБ, поліцейські, військовослужбовці, які призвані на військову службу за призовом під час мобілізації, а також їхні члени сімей.

УМОВИ КРЕДИТУВАННЯ

Пільгова ставка для чинних військовослужбовців:

- до 3% річних – протягом 10 років з дати укладення кредитного договору
- до 6% річних – починаючи з першого календарного дня 11-го року дії кредитного договору

Пільгова ставка для ветеранів, УБД, осіб з інвалідністю, їхніх сімей, а також сімей загиблих ветеранів:

- до 7% річних – протягом 10 років з дати укладення кредитного договору
- до 10% річних – починаючи з першого календарного дня 11-го року дії кредитного договору

МАКСИМАЛЬНИЙ СТРОК КРЕДИТУ – 20 РОКІВ

Мінімальний початковий внесок:

- для осіб, віком до 25 років (включно) – 10% вартості предмета іпотеки
- для осіб, віком від 26 років – 20% вартості предмета іпотеки

Вимоги до обраного житла

- предмет іпотеки повинен бути розташований на території України, за винятком об'єктів житлової нерухомості, які розташовані на територіях активних бойових дій або тимчасово окупованих територіях України

- вартість предмета іпотеки: вартість 1 кв. м. загальної площі житла або майнових прав на житло не повинна перевищувати граничну вартість. Гранична вартість 1 кв. м. загальної площі житла або майнових прав на житло для Києва, Дніпра, Львова, Одеси та Харкова не може перевищувати опосередковану вартість спорудження житла за регіонами України, визначену Мінінфраструктури та збільшену у два рази, для міст з населенням понад 300 тис. осіб, обласних центрів, а також населених пунктів, які розташовані на відстані до 15 км від меж м. Києва та обласних центрів, – у два рази, для міст та інших населених пунктів з населенням до 300 тис. – 1,75 рази у такому регіоні

Показники граничної вартості затверджені Наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 18.02.2025 №270. У 2026 році ці показники можуть бути змінені.

Предметом іпотеки не можуть бути:

- приміщення фондів житла, призначеного для тимчасового проживання;

- квартира в будинку, прийнятому в експлуатацію:

- а) раніше ніж за 20 років до дати укладення договору, якщо такий об'єкт нерухомості розташований в Чернігівській, Сумській, Харківській, Запорізькій, Херсонській областях

- б) раніше ніж за три роки до дати укладення договору, якщо такий об'єкт нерухомості розташований в інших областях або в Києві

- житловий будинок, прийнятий в експлуатацію:

а) раніше ніж за 20 років до дати укладення договору, якщо такий об'єкт нерухомості розташований в Чернігівській, Сумській, Харківській, Запорізькій, Херсонській областях

б) раніше ніж за три роки до дати укладення договору, якщо такий об'єкт нерухомості розташований в інших областях або Києві

- житловий будинок, розташований на земельній ділянці, що не належить до земель житлової та громадської забудови

- дачний або садовий будинок

- будинок та квартира в будинку, які є пам'яткою архітектури та внесені до Державного реєстру нерухомих пам'яток України

Як скористатися державною програмою «єОселя»?

1. Подати заявку через Дію: eoselia.diia.gov.ua

2. Отримати попереднє погодження хоча б від одного банку

3. Пройти перевірку даних та документів у цьому банку

4. Обрати житло, яке відповідає вищезазначеним критеріям та подати документи банку. Отримати від нього погодження на надання кредиту

5. Укласти договір купівлі-продажу з продавцем житла та договір з банком (нерухомість оформлюється у вашу власність, а кошти перераховуються банком на рахунок продавця нерухомості)

ДОВГОСТРОКОВІ КРЕДИТИ ІНДИВІДУАЛЬНИМ ЗАБУДОВНИКАМ ЖИТЛА У СЕЛІ

Суть пільги: надання фондами пільгових довгострокових кредитів індивідуальним забудовникам житла у селі (для УБД – першочергово).

Вимоги до позичальників (Постанова КМУ від 5 жовтня 1998 р. №1597):

- громадянство України
- підтвердження платоспроможності (це передбачає, що за умови сплати щомісячного платежу в рахунок погашення кредиту з урахуванням відсотків, залишок середньомісячного доходу кандидата та повнолітніх членів сім'ї не буде менший, ніж прожитковий мінімум з розрахунку на кожного члена сім'ї)

- постійне проживання в сільській місцевості
- факт роботи на підприємствах, установах, організаціях всіх форм власності, в особистих селянських господарствах, що функціонують у сільській місцевості та розташовані у межах району проживання чи суміжних районах

СУМА КРЕДИТУ

Визначається фондом з урахуванням рівня платоспроможності позичальника і не може перевищувати кошторисної вартості об'єкта кредитування та граничного розміру кредиту:

- **600 тис. грн** для спорудження нового житлового будинку
- **350 тис. грн** для реконструкції, капітального ремонту, зокрема, здійснення енергоефективних заходів та термомодернізації житлового будинку або добудови незавершеного будівництвом житла
- **500 тис. грн** для придбання житла
- **150 тис. грн** для спорудження інженерних мереж та їхнього підключення до наявних комунікацій.

Площа житлового будинку не може перевищувати 120 кв. м. житлової площі.

Порядок оформлення та видачі кредиту

Для підтвердження права на одержання кредиту та визначення його суми забудовник подає фонду підтримки індивідуального житлового будівництва на селі (у паперовій або електронній формі):

- заяву про надання кредиту
- клопотання органу місцевого самоврядування про надання кредиту
- копію документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України індивідуального забудовника
- витяг з реєстру територіальної громади про місце проживання (перебування) особи
- документи, необхідні для визначення рівня платоспроможності позичальника (довідку про доходи позичальника і членів його

сім'ї, одержані за попередні шість місяців, та/або довідку, видану органом місцевого самоврядування, про ведення особистого селянського господарства)

- інформацію з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про наявність або відсутність у власності житла
- копію документа, що підтверджує право власності чи користування земельною ділянкою (крім випадків придбання житла)
- проектну документацію або будівельний паспорт, вартість виготовлення яких може входити за згодою позичальника до суми кредиту (крім випадків придбання житла)
- документи, що підтверджують працевлаштування
- заяву власника житла чи об'єкта незавершеного житлового будівництва про згоду продати його із зазначенням погоджених з позичальником ціни та інших істотних умов договору купівлі-продажу (в разі придбання житла)
- ветеранське посвідчення
- копію довідки про взяття на облік ВПО (якщо є цей статус)
- акт обстеження об'єкта, пошкодженого внаслідок військових дій, спричинених збройною агресією РФ та/або відомості з Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією РФ проти України

Відсотки за користування кредитом також не нараховуються таким позичальникам:

1. військовослужбовцям, подружжю, в якому чоловік або дружина є військовослужбовцем, що підтверджується копією військового квитка, – з початку і до закінчення особливого періоду, – з дати звернення з відповідною заявою та подання копії документів під час дії особливого періоду

2. резервістам та військовозобов'язаним, подружжю, в якому чоловік або дружина є резервістом чи військовозобов'язаним, що підтверджується довідкою ТЦК та СП або в/ч про перебування на військовій службі, – з моменту призову під час мобілізації і до закінчення проходження служби в особливий період, – з дати звернення з відповідною заявою та подання копії документів під час дії особливого періоду

ПРОВЕДЕННЯ БЕЗОПЛАТНОГО КАПІТАЛЬНОГО РЕМОНТУ ВЛАСНИХ ЖИТЛОВИХ БУДИНКІВ І КВАРТИР

Суть пільги: проведення безоплатного капітального ремонту житла для ОІВВ. Відповідно до Постанови КМУ від 20 травня 2009 р. № 565, такий ремонт проводиться за місцем постійного проживання та реєстрації ветерана.

Як отримати пільгу

1. Для проведення безоплатного капітального ремонту людина, яка має право на пільгу, подає до органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування за місцем свого постійного проживання і реєстрації письмову заяву

2. Орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування утворює комісію у складі спеціалістів житлово-експлуатаційних і ремонтно-будівельних організацій, представників органу, який фінансує виконання робіт, органу технічної інвентаризації та інших

Рішення про проведення безоплатного капітального ремонту **приймається у місячний строк після подання заяви** особою на підставі результатів обстеження комісією житла. Обстеження проводиться у присутності людини, яка подала заяву. За результатами обстеження складають дефектний акт, кошторисний розрахунок і визначають загальну вартість капітального ремонту

Періодичність проведення безоплатного капітального ремонту визначається органом виконавчої влади або органом місцевого самоврядування, але не частіше одного разу на 10 років.

КОМПЕНСАЦІЯ ЗА ОРЕНДУ ЖИТЛА

Суть пільги: особи, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України можуть претендувати на виплату грошової компенсації за найм (оренду) житлових приміщень.

Відповідно до Постанови КМУ від 7 березня 2025 р. №252, пільга призначена для:

- осіб, які були призвані на військову службу за призовом під час мобілізації, брали безпосередню участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією РФ проти України,

і які на момент найму (оренди) житлового приміщення звільнені зі служби та ще не набули статусу УБД або ОІВВ;

- осіб, які проходили військову службу і яким встановлено статус УБД та/або статус ОІВВ та на момент найму (оренди) житлового приміщення звільнені зі служби;

- поліцейських, осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, які брали безпосередню участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією РФ проти України, і які на момент найму (оренди) житлового приміщення звільнені із служби та ще не набули статусу УБД або ОІВВ.

Важливо, що вищезазначені категорії осіб можуть скористатися пільгою виключно, якщо відповідають одній із умов:

1. є власниками житла, пошкодженого або знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією РФ проти України

2. є ВПО і не мають власного житлового приміщення, розташованого на території України (крім житлового приміщення, яке пошкоджене або знищене внаслідок агресії РФ проти України, та розміщується на території, з яких перемістилися ВПО)

3. отримують реабілітаційну допомогу в амбулаторних умовах поза межами адреси зареєстрованого місця проживання, розташованого на відстані понад 15 кілометрів від адреси місця проживання

Порядок отримання пільги

1. Для отримання грошової компенсації людина подає місцевому органу за адресою найманого житлового приміщення заяву про виплату грошової компенсації у паперовій чи електронній формі.

До заяви додаються копії:

- паспорта громадянина України/тимчасове посвідчення громадянина України та РНОКПП

- інформаційної довідки з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про зареєстровані речові права на нерухоме майно

- акта обстеження об'єкта, пошкодженого внаслідок військових дій, спричинених збройною агресією РФ та/або відомостей з Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бо-

йових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією РФ проти України (за потреби)

- форми первинної облікової документації № 044-1 «Результати обговорень мультидисциплінарної реабілітаційної команди стосовно особи, яка потребує реабілітації», затвердженої наказом МОЗ від 14 лютого 2012 р. №110 або інших документів, які підтверджують проходження реабілітаційної допомоги в амбулаторних умовах

- військово-облікового документа

- довідки про безпосередню участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією РФ проти України

- посвідчення встановленого зразка, яке підтверджує статус УБД або ОІВВ

- довідки про взяття на облік ВПО

- витягу з наказу про звільнення зі служби в поліції, виключення з кадрів ДСНС (для відповідної категорії осіб)

- довідки про притягнення до кримінальної відповідальності, відсутність або наявність судимості, обмежень, передбачених кримінальним процесуальним законодавством, у зв'язку із вчиненням злочину проти України

- договору найму (оренди) житлового приміщення

У заяві зазначається номер банківського рахунка, на який буде здійснюватися виплата грошової компенсації.

2. Місцевий орган протягом 10 робочих днів приймає рішення про виплату або відмову у виплаті грошової компенсації та визначає її розмір.

РОЗМІРИ ГРОШОВОЇ КОМПЕНСАЦІЇ

Грошова компенсація призначається один раз з дати звернення ветерана на строк дії договору найму, але не більш як на шість місяців, у щомісячному розмірі, який не перевищує:

- **у Дніпрі, Києві, Львові, Одесі** – 2 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 1 січня календарного року (6 656 грн на місяць станом на 2026 рік).

- **в обласних центрах** – 1,5 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 1 січня календарного року (4 992 грн на місяць станом на 2026 рік).
- **в інших населених пунктах** – 1 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 1 січня календарного року (3 328 грн на місяць станом на 2026 рік).

ЖИТЛОВИЙ ВАУЧЕР У РОЗМІРІ ДО 2 МЛН ГРН

Суть пільги: надання грошової допомоги для купівлі житла або погашення першого внеску за іпотекою для УБД та OIBB, які мають статус ВПО.

На цю пільгу можуть претендувати ветерани, які перебувають на обліку в Єдиній інформаційній базі даних **про внутрішньо переміщених осіб** та перемістилися з тимчасово окупованих територій, включених до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, **для яких не визначено дати завершення тимчасової окупації**, та належать до категорії УБД або OIBB.

Отримати житловий ваучер неможливо, якщо заявники та їхні члени сім'ї (один із подружжя та діти до досягнення ними повноліття):

- мають у власності об'єкти житлової нерухомості (крім об'єктів житлової нерухомості, кредити на придбання яких забезпечені іпотекою, не погашені)
- отримали грошову компенсацію за належне для отримання житлове приміщення
- забезпечені житловими приміщеннями для постійного проживання органами державної влади протягом періоду перебування на обліку в Єдиній інформаційній базі даних про ВПО
- подали заяву про надання компенсації за знищений об'єкт нерухомого майна та/або яким затверджено рішення про надання такої компенсації

Як отримати житловий ваучер?

Заяву про надання допомоги можна подати в електронному вигляді у Дії, через ЦНАП або нотаріуса.

Строк розгляду заяви про надання допомоги комісією не може перевищувати 30 календарних днів з дня подання заяви.

Забороняється використовувати житловий ваучер на придбання об'єкта житлової нерухомості у батьків, чоловіка або дружини, дітей (зокрема усиновлених), рідних братів та сестер, баби та діда з боку матері/батька, онуків.

У разі виявлення факту нецільового використання допомоги отримувач повинен повернути її у повному обсязі добровільно або за рішенням суду.

9. ПІЛЬГИ НА ОСВІТУ

Суть пільги: держава забезпечує УБД та їхнім дітям, зокрема тим, які навчаються за денною формою навчання у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, – до закінчення закладів освіти, але не довше ніж до досягнення ними 23 років, державну цільову підтримку для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти у державних та комунальних закладах освіти.

Пільги поширюються на УБД, ОІВВ, постраждалих учасників Революції Гідності, звільнених з полону, їхніх дітей віком до 23 років, а також дітей до 23 років, один з батьків яких загинув (зник безвісти) під час захисту Батьківщини.

Така державна цільова підтримка надається у вигляді (частина 8 статті 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»):

- повної або часткової оплати навчання за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів – у разі зарахування на місця державного (регіонального) замовлення відповідно до умов та правил прийому
- пільгових довгострокових кредитів для здобуття освіти
- першочергового переведення здобувачів освіти на навчання на місцях державного (регіонального) замовлення
- соціальної стипендії для осіб, які навчаються за державним або регіональним замовленням за денною формою здобуття освіти
- безоплатного забезпечення підручниками
- безоплатного доступу до мережі Інтернет, систем баз даних в закладах освіти
- безоплатного проживання в гуртожитку
- інших заходів, затверджених Кабінетом Міністрів України

 Документи, які підтверджують право на одержання державної цільової підтримки:

- **Для УБД, ОІВВ, постраждалих учасників Революції Гідності та їхніх дітей:**
  - посвідчення УБД
  - посвідчення ОІВВ

- посвідчення постраждалого учасника Революції Гідності
- витяг з ЄДРВВ
- свідоцтво про народження дитини

— **Для дітей загиблих (померлих) осіб під час захисту Батьківщини; для дітей осіб, які загинули або померли під час участі у Революції Гідності, а також дітей осіб, яким посмертно присвоєно звання Герой України внаслідок подій під час Революції Гідності:**

- посвідчення члена сім'ї загиблого Захисника чи Захисниці України або посвідчення члена сім'ї загиблого
- витяг з ЄДРВВ
- свідоцтво про народження дитини

— **Для осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їхнього звільнення з полону, а також їхніх дітей:**

- виписка з Єдиного реєстру осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України
- свідоцтво про народження дитини

Для отримання пільг треба подати у довільній формі заяву на ім'я керівника закладу освіти, в якій необхідно зазначити конкретні види державної цільової підтримки, на які особи претендують. До заяви додаються вищезазначені документи.

10. ПОДАТКОВІ ПІЛЬГИ

---

1. Відповідно до пункту 281.1.4 статті 281 Податкового кодексу України, ветерани звільняються від сплати **земельного податку для фізичних осіб**.

Звільнення від сплати податку за земельні ділянки поширюється на земельні ділянки **у межах граничних норм**:

- для ведення особистого селянського господарства – у розмірі не більш як 2 гектари
- для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) у:
  - селах – не більш як 0,25 гектара
  - селищах – не більш як 0,15 гектара
  - містах – не більш як 0,10 гектара
- для індивідуального дачного будівництва – не більш як 0,10 гектара
- для будівництва індивідуальних гаражів – не більш як 0,01 гектара
- для ведення садівництва – не більш як 0,12 гектара

Якщо фізична особа станом на 1 січня поточного року має у власності декілька земельних ділянок одного виду використання, площа яких перевищує межі граничних норм, така особа до 1 травня подає письмову заяву у довільній формі до контролюючого органу за місцем перебування будь-якої земельної ділянки про самостійне обрання/зміну земельних ділянок для застосування пільги.

2. Відповідно до пункту 4 статті 4 ЗУ «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», **фізичні особи-підприємці звільняються** від сплати за себе єдиного внеску, якщо вони отримують пенсію за віком або за вислугу років, або є особами з інвалідністю.

3. УБД, особи з інвалідністю I та II груп також **звільняються від сплати судового збору** за подання заяв, скарг до суду, за видачу судами документів, а також у разі ухвалення окремих судових рішень, відповідно до статті 4 ЗУ від 08.07.2011 № 3674-VI «Про судовий збір».

4. Відповідно до абзацу першого підпункту 166.3.9 пункту 166.3 статті 166 Податкового кодексу України, особа, яка має статус ВПО, УБД або ОІВВ має право на податкову знижку за оренду житла.

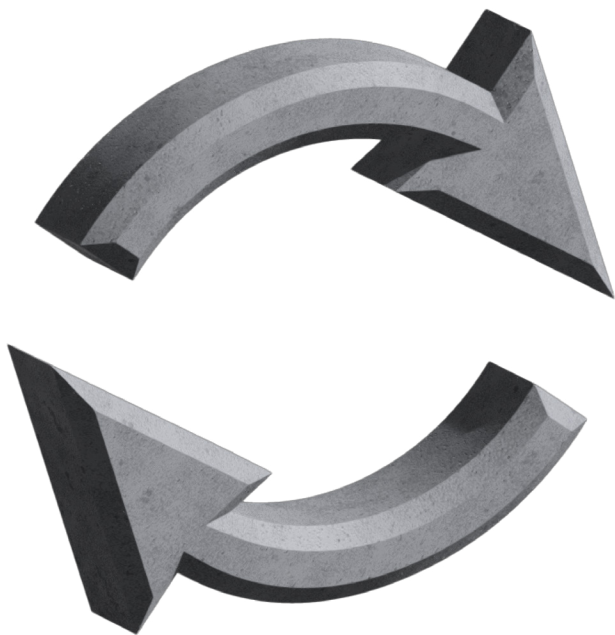
11. ІНШІ ПІЛЬГИ ДЛЯ УБД ТА ОІВВ

Відповідно до статей 12, 13 ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» УБД та ОІВВ **також можуть претендувати на:**

- щорічне медичне обстеження і диспансеризацію із залученням необхідних спеціалістів
- першочергове обслуговування в медичних закладах та поза-чергову госпіталізацію
- першочергове забезпечення жилою площею осіб, які потребують поліпшення житлових умов
- першочергове право на вступ до житлово-будівельних (житлових) кооперативів, кооперативів з будівництва та експлуатації колективних гаражів, стоянок для транспортних засобів та їхнє технічне обслуговування, до садівницьких товариств, на придбання матеріалів для індивідуального будівництва і садових будинків
- позачергове обслуговування закладами та установами, які надають соціальні послуги з догляду
- **лише для ОІВВ** – звільнення від орендної плати за нежилі приміщення, що орендуються ОІВВ під гаражі для спеціальних засобів пересування (автомобілів, мотоколясок, велоколясок тощо) та безоплатне надання для цих засобів гаражів-стоянок незалежно від їхньої форми власності

V. Трудові гарантії ветеранів

Ветерани користуються певним переліком трудових гарантій при працевлаштуванні та праці як наймані працівники.

ТРУДОВІ ГАРАНТІЇ ДЛЯ УБД ТА ОІВВ

Збереження місця роботи і посади на час служби

Працівникам, які були призвані на військову службу по мобілізації чи прийняті за контрактом, на час проходження військової служби зберігається місце роботи та посада, яку вони займали до служби.

Після звільнення зі служби ветеран має право повернутися на попереднє місце роботи або за відсутності бажання продовжувати працювати на відповідній посаді – звільнитися.

Додаткова відпустка на 14 днів (зі збереженням зарплати)

Ветеран, який має статус УБД або ОІВВ має право на так звану «військову» відпустку. При цьому неважливо, працює він за основним місцем роботи чи за сумісництвом.

Для того, щоб отримати таку відпустку, ветерану необхідно звернутися до роботодавця із заявою про відпустку та за потреби додати копію документа, що посвідчує статус. Якщо роботодавець відмовляє ветерану у такій відпустці, варто звернутися зі скаргою до профспілки, державної служби з питань праці або суду.

Щорічна відпустка в зручний час (зі збереженням зарплати)

Надання відпустки у зручний для ветерана час передбачає, що під час складання графіка відпусток насамперед з'ясовується, коли ветерану буде зручно її отримати.

Для отримання щорічної відпустки потрібно звернутися з відповідною заявою до роботодавця. Якщо він відмовляє у реалізації такої трудової гарантії, варто звернутися зі скаргою до профспілки, державної інспекції праці або суду.

+ Захист від звільнення при скороченнях

При скороченні чисельності чи штату працівників у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці переважне право залишення на роботі надається працівникам з більш високою кваліфікацією і продуктивністю праці.

Критеріїв визначення кваліфікації працівника законодавством про працю не встановлено. При їхньому визначенні можуть використовуватися критерії, які загалом характеризують виробничу діяльність працівників: наявність освіти, стаж і досвід роботи, якість виконуваної роботи, наявність дисциплінарних стягнень чи заохочень тощо. При рівних умовах продуктивності праці і кваліфікації перевага в залишенні на роботі надається, зокрема, УБД та ОІВВ.

Для реалізації цієї гарантії потрібно звернутися до роботодавця із заявою-повідомленням про наявність пільгового стажу.

+ Переважне право на працевлаштування у разі ліквідації підприємства, установи, організації

При вивільненні працівників у разі змін в організації виробництва та праці (ліквідація шляхом реорганізації або перепрофілювання) враховується переважне право на залишення на роботі для УБД та ОІВВ – при рівних умовах продуктивності праці та кваліфікації.

Також вони мають переважне право на укладення трудового договору у разі поворотного прийняття на роботу.

Щоб отримати детальну інформацію про те, як оформити цю гарантію, зверніться із заявою до роботодавця або Державної служби зайнятості.

+ Виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100% середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи

Ця гарантія передбачає виплату допомоги по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100% середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи, для застрахованої особи (яка сплачує або за яку сплачує роботодавець єдиний соціальний внесок).

Щоб отримати матеріальне забезпечення за рахунок коштів фонду, застрахована особа має передати оригінал листка непрацездатності (у разі роботи за сумісництвом – копія листка непрацездатності, засвідчена підписом керівника і печаткою за основним місцем роботи) та за необхідності копію документа, що підтверджує статус, своєму роботодавцю.

Отримання виплати здійснюється, якщо звернення за його призначенням надійшло не пізніше дванадцяти календарних місяців з дня відновлення працездатності, встановлення інвалідності, закінчення відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами, смерті застрахованої особи або члена сім'ї, який перебував на її утриманні.

Допомога у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю за рахунок коштів фонду не надається через захворювання або травму, які сталися внаслідок алкогольного, наркотичного, токсичного сп'яніння або дій, пов'язаних з таким сп'янінням.

ДОДАТКОВІ ТРУДОВІ ГАРАНТІЇ ЛИШЕ ДЛЯ ОІВВ

Позачергове працевлаштування за спеціальністю

Гарантія передбачає позачергове працевлаштування за спеціальністю відповідно до підготовки та висновків ЕКОПФО.

Для отримання цієї гарантії ветеран має звернутися до підприємств, установ, організацій чи до державної служби зайнятості. Для цього з собою варто мати паспорт, трудову книжку, документи про освіту та витяг з рішення ЕКОПФО та індивідуальну програму реабілітації.

Відповідно до ч. 3 ст. 26 Кодексу законів про працю України при прийомі на роботу не встановлюються випробування для працівників з інвалідністю, направлених на роботу відповідно до рекомендації ЕКОПФО.

Виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності до чотирьох місяців поспіль протягом календарного року або по тимчасовій непрацездатності до п'яти місяців протягом календарного року

Гарантія передбачає виплату особам з інвалідністю, які офіційно працевлаштовані, допомоги по тимчасовій непрацездатності до чотирьох місяців поспіль протягом календарного року або по тимчасовій непрацездатності до п'яти місяців протягом календарного року.

Тимчасова непрацездатність – це перебування хворого звільненим від роботи протягом чотирьох місяців безперервно.

Така виплата надається в розмірі, який повністю або частково компенсує втрату заробітної плати (доходу), якщо в ОІВВ стався один зі страхових випадків.

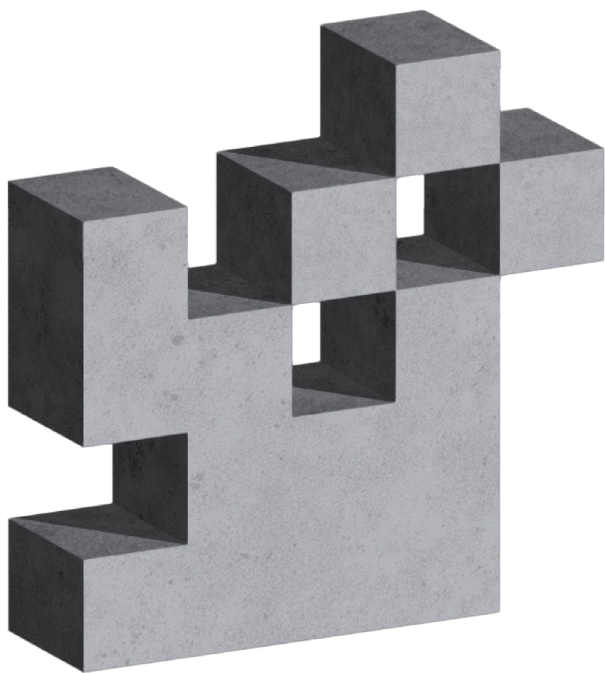
Для отримання допомоги ветеран має звернутися до роботодавця з заявою та додати до неї лист непрацездатності.

Допомога по тимчасовій непрацездатності **не надається:**

- у разі одержання застрахованою особою травм або захворювання при вчиненні злочину
- у разі навмисного заподіяння шкоди своєму здоров'ю з метою ухилення від роботи чи інших обов'язків або симуляції хвороби
- за час перебування під арештом і за час проведення судово-медичної експертизи
- за час примусового лікування, призначеного за постановою суду
- у разі тимчасової непрацездатності у зв'язку із захворюванням або травмою, що сталися внаслідок алкогольного, наркотичного, токсичного сп'яніння або дій, пов'язаних з таким сп'янінням
- за період перебування застрахованої особи у відпустці без збереження заробітної плати, творчій відпустці, додатковій відпустці у зв'язку з навчанням

Застраховані особи, які в період отримання допомоги по непрацездатності порушують режим, встановлений для них лікарем, або не з'являються без поважних причин у призначений строк на медичний огляд (зокрема, на ЛКК чи ЕКОПФО), втрачають право на цю допомогу на строк, який встановлює орган, що призначає допомогу по тимчасовій непрацездатності.

VI. Регіональні програми підтримки ветеранів

Регіональні програми підтримки ветеранів та членів їхніх сімей – **це додаткові гарантії від органів місцевої влади**. Вони можуть передбачати матеріальну, соціальну та психологічну допомогу.

Область чи місто/село/селище, які запроваджують такі програми, затверджують їх окремими рішеннями міської, обласної ради або військової адміністрації. Здебільшого програми називаються «Програма соціальної/цільової підтримки Захисників та Захисниць України на... (вказуються роки)».

Кожна програма, в якій закладено матеріальну допомогу, встановлює окремий перелік осіб, які мають право на виплату, та підстави для її отримання. Це можуть бути ветерани, які отримали поранення, мають статус особи з інвалідністю внаслідок війни чи загалом учасники бойових дій, незалежно від того, чи отримували вони поранення. Кожна програма відрізняється за обсягом допомоги та змістом залежно від фінансування кожного регіону. Тому деталі таких програм потрібно дізнаватися безпосередньо на місцях. Також звертаємо увагу, що їх можуть змінювати або приймати нові.

Як отримати інформацію про виплату у вашому регіоні?

- на сайті міської/сільської/селищної ради та обласної військової адміністрації
- за номером телефону органів соцзахисту
- в ЦНАП

При зверненні до цих органів, надайте якнайбільше даних про себе. Наприклад, статус УБД, поранення та групу інвалідності. У програмі може бути передбачена виплата за одним з критеріїв. Чим більше даних ви надасте, тим більше шансів з'ясувати можливість виплати.

Як скористатися гарантіями програми?

1. Звернутися до органів місцевого самоврядування або ж виконавчої влади (ветерану чи його рідним)
2. Дізнатися пакет необхідних документів та подати їх разом із заявою про виплату в межах програми
3. Очікувати на виплату (термін розгляду документів та здійснення виплати може різнитися)

Радимо також уточнити, чи можете ви отримувати виплати та інші гарантії одночасно за різними програмами (наприклад, виплату від міста та виплату від області).

ДЕТАЛЬНІШЕ: navigator.pryncyp.org/veterans/regions

VII. Корисні ресурси та контакти

1. ГАРЯЧІ ЛІНІЇ

- Міністерство у справах ветеранів України – 0 800 505 217
- Міністерство оборони України – 15-12, 0 800 50 00 51
- Міністерство охорони здоров'я України – 0 800 505 201
- Міністерство соціальної політики України – 044 289 5448
- Пенсійний фонд України – 0 800 503 753

Ресурси від органів влади

- Єдиний портал повідомлень викривачів – портал, на якому можна подати повідомлення про факти корупційних або інших правопорушень, відповідно до Закону України «Про запобігання корупції»

Державні послуги онлайн

- Дія – ключовий ресурс для надання державних послуг онлайн, дозволяє ветеранам більш швидко вирішувати свої питання, зменшуючи при цьому корупційні ризики. Для отримання державних послуг через Дію важливо отримати електронний цифровий підпис (ЕЦП). Це можна зробити через цифрові сервіси, зокрема, через банки

- Мапа центрів – онлайн-мапа, на якій відображені всі ЦНАПи, їхні адреси та контактні номери телефонів

- Портал електронних послуг Пенсійного фонду України – веб-ресурс, який дозволяє отримати електронні послуги від Пенсійного фонду. Зокрема, він стане корисним ветеранам для оформлення пільг на оплату житлово-комунальних послуг, замовлення матеріальної допомоги до Дня Незалежності, отримання інформації щодо сплати роботодавцем ЄСВ з заробітної плати та інших питань

2. ВЕТЕРАНСЬКІ РЕСУРСИ

- **«Е-Ветеран»** – система, створена Міністерством у справах ветеранів на базі Єдиного державного реєстру ветеранів війни. На порталі можна ознайомитися з Базою знань, у якій зібрана корисна інформація для ветеранів, подати необхідні заяви, а також переглянути актуальні вакансії та електронну карту послуг для ветеранів у громадах

- **Правовий навігатор для ветеранів** – платформа, розроблена Правозахисним центром для військовослужбовців «Принцип», на якій ветерани та члени їхніх сімей можуть знайти зрозумілі пояснення щодо різних питань

- **«Український ветеранський фонд»** – портал, на якому можна ознайомитись з різними програмами, грантами, стипендіями для ветеранів та подати відповідні заявки

- **Спеціальна телефонна лінія** для надання консультацій та підтримки «Єдина ветеранська лінія» за телефоном: 0 800 505 217

- **Знижки від бізнесів** – цифрова мапа бізнесів, які надають послуги або сервіси зі знижкою або безоплатно

- **«Ветеранський спорт»** – державна програма, яка надає ветеранам фінансову допомогу у розмірі 1500 грн щокварталу для занять спортом. Ці кошти можна використати на абонементи до спортзалів, басейнів, спортивних секцій та клубів, а також для оплати персональних тренувань та інших спортивних послуг. Заявку можна подати онлайн через застосунок Дія

ОСВІТА ТА НАВЧАННЯ

- **Платформа для навчання «Курс»** – онлайн-сервіс для ветеранів, на якому можна знайти безоплатні курси у сферах будівництва, адміністрування, продажів, фармації, комунікацій та аграрного сектору. Після завершення курсу й успішного тестування учасники можуть проходити співбесіди та стажування у партнерів проєкту

- **Control Your Future** – соціально-освітній проєкт, який пропонує безоплатні групові онлайн-заняття з вивчення англійської мови для всіх рівнів

- **«Повернення з війни: перші кроки в ІТ»** – безоплатна освітня допомога ветеранам з питань інформаційних технологій. Курс охо-

плюс такі теми: проєктний менеджмент, бізнес-аналіз, Data Science, тестування програмного забезпечення та інші

- **Освітній проєкт «Бізнес-школа для захисників»** – безоплатна освітня ініціатива для військовослужбовців, які керують бізнесом під час служби, та ветеранів. Навчання охоплює теми різних аспектів підприємництва, залучення інвестицій, маркетингу тощо

ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ТА КАР'ЄРА

- **Lobby X Veterans** – платформа кар'єрного консультування ветеранів. Допомагають підготуватися до працевлаштування, використати військовий досвід та знайти роботу після служби

- **Кар'єрний проєкт Veterans UP** – ініціатива, яка пропонує безоплатне навчання та стажування у сфері реклами та комунікацій

3. ПРАВОВА ДОПОМОГА

• **Чат-бот «Принципу»** – допоможе відповісти на запитання, які виникають при взаємодії з військовою частиною та державними органами. Також у ньому можна отримати консультацію юристів-волонтерів щодо питань, які пов'язані з пораненням. Для цього оберіть розділ «Поранення», поставте своє запитання, залиште свій контакт та очікуйте повідомлення від юриста:

t.me/pryncyp_bot

• **Юридична сотня** – безоплатна допомога для військових, ветеранів та членів їхніх сімей щодо питань проходження військової служби та соціального забезпечення ветеранів:

[0800 308 100](tel:0800308100)

• **Лінія підтримки Veteran Hub** для воїнів, ветеранів та їхніх близьких:

[067 348 28 68](tel:0673482868)

• **Безоплатна правнича допомога** – державна мережа точок доступу до правничої допомоги по всій Україні:

[0 800 213 103](tel:0800213103), legalaid.gov.ua

4. ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА

- **Лінія підтримки Veteran Hub** для воїнів, ветеранів та їхніх близьких:

067 348 28 68

- **Центр психічного здоров'я та реабілітації «Лісова поляна»** МОЗ України – працюють із розладами, пов'язаними з бойовим стресом, наслідками черепно-мозкових травм (постконтузійний синдром):

073 450 60 00, forestglade.vet@gmail.com

- **Центр ментального здоров'я «UNBROKEN»:**

0676897655

- **«Телефон довіри»** – цілодобова лінія допомоги, на якій працюють психіатри та психотерапевти:

044 456 17 02 та 044 456 17 25

- **Мобільний застосунок «База»** – інструмент психологічної самодопомоги для ветеранів та ветеранок

Принцип

Правозахисний центр для військовослужбовців «Принцип» – це громадська організація, заснована у 2023 році для правового захисту військовослужбовців та ветеранів. Ми працюємо в напрямках аналітики та адвокації для втілення системних рішень, а також займаємося правовою просвітою військових та ветеранів і надаємо юридичні консультації пораненим воїнам.

